

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning 2022

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Best,
gelet op de artikelen 8, 9, en 11 van de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Best 2020;

besluit vast te stellen de Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning Best 2022

Inleiding

De Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, hierna te noemen de wet, gaat ervan uit dat inwoners een eigen verantwoordelijkheid dragen voor de wijze waarop zij hun leven inrichten en deelnemen aan het maatschappelijk leven. De wet verwacht ook van inwoners dat zij elkaar daarin naar vermogen bijstaan.

Deze nadruk op de eigen verantwoordelijkheid is terug te vinden in artikel 2.3.5 van de wet. Inwoners die hun beperking in de zelfredzaamheid en/of participatie niet zelf kunnen oplossen, zoals ouderen en inwoners met een beperking, kunnen een beroep doen op ondersteuning door de gemeenten.

In de verordening maatschappelijke ondersteuning van de gemeente Best 2020 is het kader voor het lokale beleid vastgesteld. Deze beleidsregels zijn opgesteld als uitwerking van de verordening. Op deze manier wordt transparant op welke manier er uitvoering wordt gegeven van de verordening maatschappelijk ondersteuning in de praktijk.

Hoofdstuk 1: Begripsbepalingen

1.1. Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. Algemeen gebruikelijk: diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen of andere maatregelen die naar hun aard algemeen gebruikelijk zijn en een uitkomst kunnen bieden voor een cliënt.
- b. Maatwerkvoorziening in natura: een voorziening die in eigendom, in bruikleen, in huur of in de vorm van persoonlijke dienstverlening wordt verstrekt.
- c. Pgb: persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 1.1.1 van de wet, zijnde een bedrag waaruit namens het college betalingen worden gedaan voor diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot een maatwerkvoorziening behoren en die een cliënt van derden heeft betrokken.
- d. Sociaal netwerk: personen behorend tot de huiselijke kring of andere personen waarmee een relatie wordt onderhouden.
- e. Verordening: de Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Best.
- f. Wet: Wet maatschappelijke ondersteuning.

Alle begrippen die in onderhavige beleidsregels worden gebruikt en die niet nader zijn omschreven in het eerste lid hebben dezelfde betekenis als de begrippen in de verordening, de wet en/of de Algemene wet bestuursrecht (Awb).

Hoofdstuk 2: Criteria om in aanmerking te komen voor een maatwerkvoorziening

Het beoordelingskader voor een aanspraak op maatwerkvoorzieningen wordt bepaald door de wet, die onder andere de doelgroep regelt en criteria benoemt (zoals eigen kracht en gebruikelijke hulp), en de gemeentelijke verordening, die ook criteria bevat waaraan de cliënt moet voldoen om in aanmerking te komen voor een (maatwerk)voorziening op grond van de wet.

2.1 Ingezetene

Een voorwaarde om voor ondersteuning door de gemeente in aanmerking te komen is dat de cliënt ingezetene is van de gemeente, dat wil zeggen zijn hoofdverblijf in de gemeente heeft.

2.2 Algemeen gebruikelijke voorzieningen

1. Er bestaat geen aanspraak op een maatwerkvoorziening indien de maatwerkvoorziening voor de persoon van de cliënt algemeen gebruikelijk is. Met het criterium algemeen gebruikelijk wordt bedoeld te voorkomen dat het college een voorziening verstrekt waarvan, gelet op de omstandigheden van de cliënt, ook als hij of zij geen beperkingen had, zou (kunnen) beschikken. Een algemeen gebruikelijke voorziening is een voorziening die voldoet aan de volgende criteria:

- niet specifiek bedoeld is voor personen met een beperking;
- daadwerkelijk beschikbaar is;
- een passende bijdrage levert aan het realiseren van een situatie waarin de cliënt tot zelfredzaamheid of participatie in staat is en;
- deze financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau

Om te bepalen of een voorziening algemeen gebruikelijk is, is het onder andere nodig om vast te stellen of een voorziening financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau. Hierbij is er geen sprake meer van een individuele toets maar wordt aangesloten bij Een inkomen op minimumniveau is een inkomen op bijstandsniveau. Gemeenten hanteren in het kader van de bijzonder bijstand een rekensom om te bepalen of bepaalde kosten gedragen kunnen worden met een minimuminkomen. Dit houdt in dat iets financieel draagbaar is als de kosten binnen een termijn van 36 maanden terugbetaald kunnen worden bij een aflossing van 5% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm. Rekensom: bijstandsnorm x 5% x 36 maanden. Deze richtlijn zal gebruikt worden om te bepalen of een voorziening financieel gedragen kan worden met een inkomen op minimumniveau is en daarmee als algemeen gebruikelijk aangemerkt kan worden. Hierbij zal gerekend worden met de bijstandsnorm zoals die op het moment van de melding van toepassing is. Op basis van buitenwettelijk begunstigd beleid kan het college een voorziening als niet algemeen gebruikelijk aanmerken als een cliënt beperkte financiële mogelijkheden heeft.

Een fiets met lage instap of met elektrische trapondersteuning is een goed voorbeeld van een algemeen gebruikelijke voorziening. Een dergelijke fiets wordt ook gebruikt door mensen zonder beperkingen (bijvoorbeeld door mensen die een lange afstand naar hun werk of school moeten fietsen), is gewoon bij de fietsenwinkel te koop. Een bestaande reguliere hulp in het huishouden kan als algemeen gebruikelijk worden gezien.

2. Woonvoorzieningen en hulpmiddelen onder de € 250,00 worden niet vergoed. Aanpassingen tot een dergelijk bedrag worden ook als algemeen gebruikelijk beschouwd
3. Er moet altijd in het individuele geval worden bekeken of de voorziening ook voor de cliënt algemeen gebruikelijk is.

2.3 Collectieve voorzieningen

Collectieve voorzieningen zijn voorzieningen die individueel worden verstrekt, maar die door meerdere personen tegelijk worden gebruikt. Het collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV) is het meest duidelijke voorbeeld van een collectieve voorziening. Bij beperkingen op het gebied van vervoer ligt het primaat bij het gebruik van CVV. Dat wil zeggen dat er in eerste instantie wordt gekeken naar de collectieve voorziening, in dit geval het CVV. Alleen wanneer is aangetoond dat CVV niet geschikt is voor de belanghebbende, kan een andere individuele vorm van ondersteuning onderzocht worden.

2.4 Goedkoopst passende maatwerkvoorziening

Maatwerkvoorzieningen dienen naar objectieve maatstaven gemeten de meest goedkoop passende voorziening te zijn. Zijn er twee of meer maatwerkvoorzieningen passend, dan zal gekozen worden voor de goedkoopst passende maatwerkvoorziening. Indien de cliënt een duurdere voorziening wil (die eveneens passend is) komen de meerkosten van die duurdere voorziening voor rekening van de cliënt.

2.5 Vermijdbaarheid en voorzienbaarheid

De cliënt komt niet voor een maatwerkvoorziening in aanmerking:

- als de noodzaak tot ondersteuning redelijkerwijs vermijdbaar was;
- als de voorziening voorzienbaar was;
- als van de cliënt verwacht kon worden dat hij maatregelen getroffen zou hebben die de hulpvraag overbodig hadden gemaakt.

Van inwoners mag worden verwacht dat zij tijdig anticiperen op ondersteuningsvragen die te voorzien zijn, of rekening te houden met zijn of haar beperkingen in keuzes die worden gemaakt. Zo moet bijvoorbeeld degene die weet dat traplopen binnen voorzienbare tijd niet meer mogelijk zal zijn, op tijd maatregelen nemen en gaan zoeken naar een alternatieve woning. Het verhuizen naar een woning waarvan bij verhuizing duidelijk is dat deze niet geschikt is voor de cliënt en/of zijn huisgenoten betekent ook dat er geen aanspraak bestaat op een woonvoorziening of woningaanpassing.

2.6 Regresrecht en schadevergoedingen

Wanneer beperkingen in de zelfredzaamheid of participatiemogelijkheden zijn ontstaan als gevolg van een ongeval waarbij een andere partij schuldig is bevonden worden de mogelijkheden voor regres en/of een schadevergoeding onderzocht. Op het moment dat een inwoner daadwerkelijk en binnen een aanvaardbare termijn een beroep kan doen op een verzekeringsuitkering, is er vanuit de Wmo geen noodzaak tot ondersteuning. Het probleem wordt dan immers op basis van eigen kracht ondervangen. Een inwoner is niet verplicht om aanspraak te maken op een schade-uitkering. Op het moment dat hij dat wel doet, mag verwacht worden dat hij alle noodzakelijke schade en gevolgschade in zijn claim meeneemt.

2.7 Eerder verstrekte voorziening

Een maatwerkvoorziening wordt geweigerd als deze reeds eerder is verstrekt of als de normale afschrijvingsduur voor die voorziening nog niet is verstreken. Met de normale afschrijvingsduur wordt de economische levensduur bedoeld:

- 25 jaar voor een aanpassing van de badkamer
- 15 jaar voor aanpassing van de keuken
- 10 jaar voor overige woonvoorzieningen
- 7 jaar voor rolstoelen en vervoersvoorzieningen en
- 3 jaar voor sportrolstoelen.

Dit algemene uitgangspunt laat onverlet dat in individuele situaties voor een specifieke voorziening een afwijkende economische levensduur kan worden bepaald. Deze economische levensduur betekent niet

dat de cliënt na het verstrijken daarvan voor een vervangende maatwerkvoorziening in aanmerking komt. Indien de economische levensduur is verstreken, maar de maatwerkvoorziening nog passend is, bestaat geen aanspraak op een vervangende maatwerkvoorziening.

Bij een melding voor het vervangen van een voorziening wordt eerst onderzocht of de situatie van de cliënt is veranderd. Als dat niet het geval is, wordt bepaald of de verwachte normale afschrijvingsduur al dan niet is verstreken. Indien de normale afschrijvingsduur van een eerder verleende voorziening nog niet is verstreken wordt geen nieuwe voorziening verstrekt. Daarop zijn twee uitzonderingen waarin wel een nieuwe voorziening kan worden verstrekt:

- de eerder verleende voorziening is geheel of gedeeltelijk verloren gegaan als gevolg van omstandigheden die niet aan de cliënt zijn toe te rekenen
- de cliënt komt geheel of gedeeltelijk tegemoet in de veroorzaakte kosten.

Wanneer de medische situatie dusdanig is veranderd waardoor de voorziening niet meer passend is, kan een nieuwe voorziening worden toegekend. De afschrijvingsduur speelt in dit geval geen rol.

Hoofdstuk 3: Vaststellen gebruikelijke hulp Wmo

3.1 Gebruikelijke hulp

Gebruikelijke hulp is de hulp die redelijkerwijs mag worden verwacht van de huisgenoten, zoals de partner, ouders, inwonende kinderen en anderen met wie cliënt duurzaam gemeenschappelijk een woning bewoont. Het gaat bijvoorbeeld om het helpen met eten koken, stofzuigen, kinderen aankleden en naar school brengen.

3.2 Uitzonderingen op het bieden van gebruikelijke hulp

In de volgende situaties wordt ervan uitgegaan dat de huisgenoot geen gebruikelijke hulp biedt of kan bieden:

- a. De huisgenoot is overbelast of dreigt te worden overbelast. Deze dreigende overbelasting moet worden vastgesteld door een onafhankelijke arts.
- b. De huisgenoot heeft beperkingen en mist de kennis/vaardigheden om gebruikelijke hulp uit te voeren en kan deze vaardigheden niet aanleren.
- c. De cliënt heeft een zeer korte levensverwachting;
- d. De huisgenoot is regelmatig¹ niet aanwezig, vanwege activiteiten elders met een verplichtend karakter;
- e. Er is naar het oordeel van het college sprake van bijzondere omstandigheden. Hieronder wordt in ieder geval de stapeling van zorgtaken verstaan.

3.3 Gebruikelijke hulp bij huishoudelijke ondersteuning

Als de inwoner zijn/haar huishoudelijke taken niet meer kan uitvoeren wordt van de huisgenoten verwacht dat zij deze taken overnemen.

1. Huishoudelijke taken: uitstelbaar en niet uitstelbaar

Onder huishoudelijke taken vallen zowel de uitstelbare als de niet-uitstelbare taken. Niet-uitstelbare taken zijn maaltijd verzorgen, de kinderen verzorgen, afwassen en opruimen;

- Wel-uitstelbare taken zijn boodschappen doen, wasverzorging, zwaar huishoudelijk werk: stofzuigen, schoonmaken van sanitair en keuken, en bedden verschonen.

¹ Voor dit begrip sluiten we aan bij het CIZ protocol gebruikelijke zorg: fysieke afwezigheid.

2. Bijdrage van kinderen aan het huishouden

Als er in het huishouden kinderen aanwezig zijn, dan gaan wij ervan uit, dat de kinderen, afhankelijk van hun leeftijd en psychosociaal functioneren, een bijdrage kunnen leveren aan de huishoudelijke taken.

- Kinderen tot 5 jaar leveren geen bijdrage aan de huishouding.
- Kinderen tussen 5-12 jaar worden naar hun eigen mogelijkheden betrokken bij lichte huishoudelijke werkzaamheden als opruimen, tafel dekken/afruimen, afwassen/afdrogen, boodschap doen, kleding in de wasmand gooien.
- Kinderen vanaf 13 jaar kunnen, naast bovengenoemde taken hun eigen kamer op orde houden, d.w.z. rommel opruimen, stofzuigen, bed verschonen.

3. Taken van een 18-jarige of oudere leeftijd

Van een meerderjarige gezonde huisgenoot wordt verwacht dat deze de huishoudelijke taken overneemt wanneer de primaire verzorger uitvalt. Vanaf 18 jaar kan een eenpersoons huishouden worden gerund en vanaf 21 jaar een meerpersoonshuishouden. De huishoudelijke taken zijn:

- schoonhouden van sanitaire ruimte,
- keuken en een kamer,
- de was doen,
- boodschappen doen,
- maaltijd verzorgen,
- afwassen en opruimen.

We gaan uit van 2 uur uitstelbare, zware huishoudelijke taken en 3 uur lichte, niet uitstelbare huishoudelijke taken per week. Daarnaast kunnen zij eventuele jongere gezinsleden verzorgen en begeleiden.

3.4 Gebruikelijke hulp bij begeleiding

Bij volwassenen onderling kan van partners en andere volwassen huisgenoten ten opzichte van elkaar worden gevraagd dat een groot deel van het sociaal verkeer gezamenlijk plaatsvindt, en begeleiding onderling dus gebruikelijk is. Inwonende volwassenen waaronder partner, huisgenoot of volwassen kinderen (> 18 jaar) worden verondersteld de praktische, ondersteunende begeleiding in het normale maatschappelijke verkeer te verzorgen².

1. Gebruikelijke hulp bij begeleiding wordt verwacht in een kortdurende zorgsituatie, die een periode van maximaal drie maanden beslaat en waarin uitzicht is op herstel.
2. In een zorgsituatie die langer dan drie maanden duurt en waarin uitzicht is op herstel en in een zorgsituatie waarin geen uitzicht is op herstel wordt gebruikelijke hulp verwacht bij:
 - a. Begeleiding op het terrein van maatschappelijke deelname. Hieronder wordt in ieder geval verstaan het bezoeken van een huisarts, het bezoeken van dagbesteding;
 - b. Begeleiding bij het normale maatschappelijke verkeer binnen de levenssfeer. Hieronder wordt in ieder geval verstaan het bezoeken van vrienden, familie;
 - c. Het overnemen van taken die bij een gezamenlijk huishouden horen. Hieronder wordt in ieder geval verstaan het doen van administratie.

3.5 Gebruikelijke hulp bij het ondersteunen bij vervoer binnen de directe omgeving

Gebruikelijke hulp wordt verwacht bij:

- a. Vervoer met een incidenteel karakter die gepland kunnen worden. Hieronder wordt in ieder geval verstaan het bezoeken van vrienden, familie, huisarts;

² Overgenomen uit Protocol Gebruikelijke Zorg CIZ, april 2005

- b. Structurele verplaatsingen, waarbij rekening wordt gehouden met de intensiteit van de vervoer en de daginvulling van de huisgenoot.

Hoofdstuk 4: Afwegingen bij maatwerkvoorzieningen

4.1. Huishoudelijke ondersteuning in natura.

Afwegingskader

Huishoudelijke ondersteuning (eventueel met overname wasverzorging) en/of ondersteuning bij de maaltijdverzorging kan worden ingezet wanneer een inwoner als gevolg van objectieveerbare beperkingen niet in staat is om bepaalde huishoudelijke taken uit te voeren. Bij het bepalen van de inzet wordt gekeken naar wat de inwoner nog zelf kan, wat diens netwerk eventueel op kan pakken en wat middels voorliggende voorzieningen opgelost kan worden. Alleen de taken die dan nog overblijven komen in aanmerking voor overname/compensatie. Ook kan ondersteuning tijdelijk worden ingezet om iemand taken aan te leren met als doel de zelfredzaamheid te bevorderen. Wanneer mensen een particuliere hulp hebben wordt dit gezien als voorliggend.

De maatwerkvoorziening die de gemeente kan verstrekken als huishoudelijke ondersteuning in de vorm van zorg in natura bestaat uit:

1. Productcategorie 1 Huishoudelijke ondersteuning (HO)

De uit te voeren werkzaamheden in deze categorie kunnen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Licht poetswerk en zwaar huishoudelijk werk gerelateerd aan beperkingen, zoals het schoonmaken van woonruimte, slaapruimte, sanitair en keuken (dagelijks of wekelijks onderhoud);
- Opmerkzaamheid ten aanzien van de situatie van de inwoner.

Deze taken hebben als resultaat een schoon en leefbaar huis. De benodigde frequentie per activiteit om tot een schoon en leefbaar huis te komen is opgenomen in bijlage 1 Normering Huishoudelijke Ondersteuning. Hierin staat ook van welke norm (gemiddelde situatie) wordt uitgegaan en welke factoren hierop van invloed zijn. Over de daadwerkelijke frequentie per activiteit worden door zorgaanbieder en inwoner afspraken gemaakt. Deze worden opgenomen in het Ondersteuningsplan (zie bijlage 1).

2. Productcategorie 2 Huishoudelijke ondersteuning met wasverzorging (HO incl. wasverzorging)

De uit te voeren werkzaamheden in deze categorie kunnen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Licht poetswerk en zwaar huishoudelijk werk gerelateerd aan beperkingen, zoals het schoonmaken van woonruimte, slaapruimte, sanitair en keuken (dagelijks of wekelijks onderhoud);
- Wassen, vouwen en opruimen van kleding en linnengoed;
- Opmerkzaamheid ten aanzien van de situatie van de inwoner.

Over de uit te voeren activiteiten worden tussen zorgaanbieder en inwoner afspraken gemaakt. Deze afspraken worden vastgelegd in het Ondersteuningsplan (zie bijlage 1).

3. Productcategorie 3: Huishoudelijke ondersteuning Plus (HO Plus)

De uit te voeren werkzaamheden in deze categorie kunnen bestaan uit de volgende onderdelen:

- Licht poetswerk en zwaar huishoudelijk werk gerelateerd aan beperkingen, zoals het schoonmaken van woonruimte, slaapruimte, sanitair en keuken (dagelijks of wekelijks onderhoud);

- Wassen, vouwen en opruimen van kleding en linnengoed;
- Opmerkzaamheid ten aanzien van de situatie van de inwoner;
- Dagelijkse organisatie van het huishouden / regie voeren;
- Aanmoedigen en stimuleren;
- Observeren en signaleren.
- Psychosociale begeleiding;
- Advies, instructie, voorlichting, gericht op het huishouden;
- Aanmoedigen, motiveren, aansturen en instrueren van de inwoner om huishoudelijke taken zoveel mogelijk zelf uit te voeren.

Over de uit te voeren activiteiten worden tussen zorgaanbieder en inwoner afspraken gemaakt. Deze afspraken worden vastgelegd in het Ondersteuningsplan (zie bijlage 1).

4. Productcategorie 4: Maaltijdverzorging

De uit te voeren werkzaamheden in deze categorie bestaan uit de volgende onderdelen:

- het klaarzetten of bereiden van primaire levensbehoeften: het verzorgen van de broodmaaltijd, koffie en thee zetten en de warme maaltijd opwarmen.

Deze module kan worden ingezet als het een inwoner niet lukt om zelfstandig de benodigde dagelijkse maaltijden te bereiden³. De inzet van deze productcategorie is afhankelijk van de ondersteuningsvraag en kan ook los van de andere productcategorieën huishoudelijke ondersteuning worden ingezet.

Als een inwoner die van de verstrekte Wmo voorziening gebruik maakt overlijdt, dan wordt er contact opgenomen met partner/huisgenoot zodat kan worden onderzocht of partner/huisgenoot baat heeft bij het houden van de voorziening door middel van het afgeven van een indicatie op zijn of haar naam.

4.2. Woonvoorzieningen

Een leefbaar huishouden voeren, impliceert een geschikte woning waarin de inwoner zijn alledaagse levenshandelingen kan verrichten. Om langer zelfstandig te kunnen blijven wonen in de eigen leefomgeving zijn er voorzieningen die dit mogelijk maken.

Wanneer een beperking optreedt, dan zijn 2 mogelijkheden aan de orde:

- de woning aanpassen eventueel met aanvullende woonvoorzieningen of
- verhuizen naar een geschiktere woning.

Primair moet de inwoner over een woning beschikken, hetzij in huur of eigendom. Het is in principe aan de inwoner om een woning te zoeken, als de situatie daarom vraagt. Een (woon)boot of een woonwagen met vaste lig- of standplaats staat gelijk met een woning.

Afwegingskader

Er moet een direct verband bestaan tussen de beperkingen die de cliënt ondervindt en één of meer bouwkundige of woontechnische kenmerken van de woning, bijvoorbeeld de trap, het bad, drempels, de keuken of de breedte van de deuropeningen. Daarnaast moeten de beperkingen hem of haar

³ Het (voor)bereiden van maaltijden en het eventueel begeleiden (stimuleren of herinneren) bij de maaltijden valt onder de Wmo 2015. Ondersteuning bij maaltijden valt onder de Zorgverzekeringswet als:

- Een cliënt niet in staat is zelfstandig te eten en te drinken (in zijn mond doen);
- Maaltjondondersteuning medisch noodzakelijk is (bijv. bijvoeding);
- Toezicht tijdens het eten noodzakelijk is.

belemmeren in het toegang verkrijgen tot en/of gebruik van essentiële woonruimten. Hobby en recreatieruimten vallen hier niet onder, tenzij de woning of een van de essentiële woonruimten uitsluitend via (een van) deze ruimten te bereiken is. Ook worden geen aanpassingen vergoed voor voorzieningen met een therapeutisch doel zoals dialyseruimte en therapeutische baden.

Allereerst beoordeelt de Wmo-klantmanager of voorliggende of algemeen gebruikelijke voorzieningen of verhuizing naar een geschiktere woning het probleem kunnen oplossen. Vervolgens beoordeelt zij welke voorzieningen tot het gewenste resultaat kunnen leiden. Dat kunnen losse voorzieningen zijn maar ook bouwkundige of woontechnische aanpassingen.

Het beschikken tot een woonvoorziening

Leidt de afweging tot één van voornoemde richtingen, dan volgt een kostenraming. Losse voorzieningen gaan doorgaans vóór op bouwkundige aanpassingen. Een losse tillift is bijvoorbeeld te verkiezen boven een plafondlift.

Algemeen gebruikelijke woonvoorzieningen

Een aantal woonvoorzieningen is algemeen gebruikelijk en vallen daarom onder de eigen verantwoordelijkheid van de inwoners. Het zijn voorzieningen die ook gebruikt worden door mensen zonder beperking en breed verkrijgbaar zijn, o.a. in bouwmarkten. Wat algemeen gebruikelijk is en tot iemands eigen verantwoordelijkheid kan worden gerekend moet ook gerelateerd worden aan de beperking, de leeftijd, de woonwens en de woonsituatie van iemand. Verwacht mag worden dat mensen tijdig maatregelen treffen om de woning te kunnen blijven gebruiken, ook al worden ze ouder of neemt de beperking toe, bijvoorbeeld door adequate vervanging van het sanitair of, bij het leggen van nieuwe vloeren, door het verwijderen van drempels.

Wat algemeen gebruikelijk is, is ook aan maatschappelijke ontwikkelingen onderhevig en kan in de loop der jaren veranderen. In ieder geval wordt als algemeen gebruikelijk beschouwd:

- seniorenslot t.b.v. voordeur woning
- overbrugging drempels, tot een hoogte van 3 cm
- kranen, behalve een lange hendelkraan
- (pannen)lades
- wandgrepen en beugels (tot 60 cm), met uitzondering van opklapbare beugels
- verhoogd toilet (alle maten)
Spoelföhninstallatie
- toiletverhoger
- douchestoel
- douche glijstang, inclusief douchekop en doucheslang
- antislip vloer in doucheruimte
- spiegel in de natte cel, inclusief kantelgarnituur
- verlaagde bediening van klep(boven)ramen
- centrale verwarming en thermostatische radiatorcranen
- meterkast met meerdere groepen
- elektrische aansluiting in berging ten behoeve van opladen scootmobiel of elektrische rol-stoel
- keramische- of inductie kookplaat
- deugdelijke zonwering
- wasdroger
- normale babyfoon/intercom
- airco
- extra trapeuning
- sokkel om wasmachine of koelkast op te plaatsen

- kosten voor demonteren fonteintje of verleggen verwarming i.v.m. plaatsen steunpunten
- Renovatie van de keuken na een levensduur van 15 jaar
- Renovatie van de badkamer na een levensduur van 25 jaar

Er wordt altijd in het individuele geval bekeken of de voorziening ook voor de cliënt algemeen gebruikelijk is.

Huurders van woningcorporaties wordt gewezen op de mogelijkheden van het oppluspakket van de betreffende verhuurder. Ook dit wordt als voorliggend beschouwd.

Vormen van woonvoorzieningen

1. Losse woonvoorzieningen

Onder losse woonvoorzieningen wordt verstaan: voorzieningen die niet nagelvast aan het huis vast zitten en dus verplaatsbaar zijn (bijvoorbeeld een tillift). Dit wordt ook wel "roerende woonvoorzieningen" genoemd. Voor het aanschaffen van een roerende woonvoorziening kan op verzoek van de cliënt een Persoonsgebonden budget worden verstrekt. Voor de hoogte van dat budget geldt:

- voor de voorzieningen waarvoor een contract bestaat tussen de leverancier en de gemeente: de prijs op basis van de bedragen en de kortingspercentages die de gemeente heeft afgesproken met de gecontracteerde leveranciers, verhoogd met een bedrag voor onderhoud en reparatie.
- voor de voorzieningen waarvoor geen contract met een leverancier is afgesloten: de kostprijs op basis van de door het college geaccepteerde offerte.

Trapliften worden, in de naturavariant, altijd in bruikleen verleend. Deze zijn her inzetbaar waardoor kapitaalvernietiging kan worden voorkomen. Het college vergoedt de kosten van onderhoud, keuring en reparatie van een liftinstallatie indien deze verstrekking heeft plaatsgevonden in het kader van de Wmo. De hoogte van het onderhoud en reparatie is gebaseerd op het contract tussen gemeente en leveranciers van het lopende jaar. De cliënt kan ook een pgb aanvragen voor een traplift.

2. Bouwkundige woonvoorziening

Onder bouwkundige voorzieningen wordt verstaan: voorzieningen die nagelvast aan het huis vast zitten.

3. Huurderving

Het college kan in geval van huurbeëindiging van een aangepaste woning een tegemoetkoming verlenen aan de woningeigenaar in verband met derving van huurinkomsten voor de duur van maximaal vijf maanden, gerekend vanaf de tweede maand van huurderving. De periode van vijf maanden, zoals genoemd kan met ten hoogste drie maanden worden verlengd indien vaststaat dat binnen deze periode een belanghebbende voor de woning in aanmerking komt.

Indien een woning ten gevolge van het realiseren van een woningaanpassing voor een nieuwe bewoner leeg staat, kan het college een tegemoetkoming verlenen aan de eigenaar van de woonruimte voor de duur van maximaal vijf maanden, gerekend vanaf de tweede maand van huurderving. De tegemoetkoming is gelijk aan de kale huur van de woonruimte, zoals bedoeld in de Wet op de huurtoeslag, en is ten hoogste de maximum huurgrens van de Wet op de huurtoeslag.

4. Woningaanpassing of verhuizing

De Wmo-klantmanager beoordeelt of het wonen in een geschikt huis, ook te bereiken is via een verhuizing naar een aangepaste of beter aan te passen woning. Indien overwogen wordt om het

primaat van verhuizing toe te passen zullen een aantal factoren die bij de besluitvorming een rol kunnen spelen, afgewogen moeten worden.

- *Welke voorzieningen zijn nu nodig en welke voorzieningen zijn er in de toekomst, voorzienbaar, nodig?* Als verwacht wordt dat voorzienbare aanpassingen boven het verhuisprimaatbedrag uitkomen moet toepassing van het primaat overwogen worden.
- *Op welke termijn kan het probleem worden opgelost?* Afgewogen moet worden of een verhuizing snel het juiste resultaat biedt voor de zelfredzaamheid van de cliënt. Soms kan dat wel maar soms ook niet. Beoordeeld moet worden, binnen welke termijn er, ook uit medisch oogpunt, een oplossing voor het probleem gerealiseerd moet zijn.
- *Sociale factoren.* Van belang is daarbij o.a. de binding van de cliënt met de omgeving, aanwezigheid van mantelzorg en directe familie, aanwezigheid van belangrijke voorzieningen in de omgeving. Deze factoren moeten zoveel mogelijk geobjectiveerd worden.
- *Woonlasten en financiële draagkracht.* Er moet een vergelijk gemaakt worden tussen de woonlasten in de oude en eventueel nieuwe woning. Alle woonlasten moeten daarin meegenomen worden. Het feit dat iemand van een koopwoning naar een huurwoning moet verhuizen mag geen belemmering zijn. Inkomsten uit de opbrengst van de koopwoning kunnen immers ook weer worden ingezet voor woonlasten. Ook de verkoopbaarheid van de woning kan een rol spelen. Beoordeeld zal ook moeten worden of er een redelijke prijs voor de woning wordt gevraagd, en of er als gevolg van een restschuld geen financiële problemen ontstaan.
- *Vergelijking aanpassingskosten huidige versus nieuwe woonruimte.* Bekeken moet worden wat de kosten voor een aanpassing zijn en wat de kosten zijn voor een verhuizing.
- *Mogelijke gebruiksduur van de aanpassing.* Daarbij speelt de leeftijd van de bewoner een rol maar ook de vraag of, bij het verlaten van de woning, deze weer beschikbaar kan worden gesteld aan een persoon met beperkingen.

Volgt de cliënt het verhuisadvies dan ontvangt hij of zij een verhuiskostenvergoeding. Daar horen ook eventuele kleine aanpassingen in de nieuwe woning bij.

Niemand kan verplicht worden om te verhuizen. Indien een verhuizing de beste oplossing is, maar de cliënt (en zijn gezin) kiest ervoor niet te verhuizen dan stelt het college voor de noodzakelijke aanpassingen een beperkt bedrag beschikbaar. Dit wordt verstrekt via een tegemoetkoming waarmee aanpassingen kunnen worden gedaan van bouwkundige of woontechnische aard. De hoogte van de tegemoetkoming is gelijk aan de werkelijke gemaakte kosten tot een maximum van € 3.000,00⁴. Het resterende komt voor rekening van de cliënt. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat alle benoemde aanpassingen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. De gemeente zal dit steekproefsgewijs controleren. De cliënt heeft naderhand géén recht meer op toekenning van een voorziening die tijdens de initiële afweging behoorde.

5. Kleinere woningaanpassing

Voor kleinere woningaanpassingen, zoals het plaatsen van beugels of aanpassing van de badkamer, heeft de gemeente Best afspraken gemaakt met een vaste aannemer. Op basis van het advies voor een noodzakelijke aanpassingen geeft de klantmanager de opdracht, of stelt de aannemer een offerte op. Na goedkeuring door de gemeente worden de aanpassingen uitgevoerd.

6. Bezoekbaar maken huis

- Wanneer de cliënt in een Wlz-instelling woont kan één woning waar hij of zij regelmatig op bezoek komt (bijvoorbeeld van de ouders) bezoekbaar worden gemaakt.

⁴ Gebaseerd op Handboek Wmo

- Bezoekbaar houdt in dat de cliënt toegang heeft tot de woning, één verblijfsruimte (bijvoorbeeld de woonkamer) en dat het toilet bruikbaar is.
- Er worden geen aanpassingen vergoed om het logeren mogelijk te maken.
- Bij gescheiden ouders wordt de alleen de woning aangepast waar het kind het meest verblijft (hoofdverblijf).

7. Mantelzorgwoning

Als er sprake is van een aanvraag van een mantelzorgwoning gaat het college ook uit van de eigen verantwoordelijkheid voor het hebben van een woning. Dit kan door zelf een woning te bouwen of te huren die op het terrein nabij de woning van de mantelzorgers kan worden geplaatst.

Uitgangspunt is dat de uitgaven die de cliënt had voor de situatie van de mantelzorg in de mantelzorgwoning, aan het wonen in deze woning besteed kunnen worden. Daarbij kan gedacht worden aan huur, kosten nutsvoorzieningen, verzekeringen, enz. Met die middelen kan een mantelzorgwoning worden gehuurd. Ook zouden deze middelen besteed kunnen worden aan een lening of hypotheek om een mantelzorgwoning (deels) van te betalen.

Grenzen aan de woonvoorziening

1. Niveau sociale woningbouw

Het niveau voor sociale woningbouw zonder achterstallig onderhoud is de standaard voor het treffen van woonvoorzieningen. Wenst de cliënt een hoger kwaliteitsniveau, dan kan dat in samenspraak met de woningeigenaar worden gerealiseerd, maar komen de meerkosten voor zijn rekening.

2. Algemeen gebruikelijke levensduur

Heeft een aanvraag voor een voorziening betrekking op het geheel of gedeeltelijk vervangen van een badkamer of keuken in de woning die eigendom is van de cliënt⁵, dan houdt de omvang van de toe te kennen voorziening verband met de algemeen gebruikelijke levensduur van die voorzieningen. Hiervoor volgen we het 'Beleid huurverhoging na woningverbetering' van de Huurcommissie⁶.

De afschrijvingstermijn voor een badkamer is daarin bepaald op 25 jaar, die voor een keuken op 15 jaar. In voorkomende situaties wordt de hoogte van de verstrekking als volgt begrensd:

- Is de te vervangen voorziening 25 respectievelijk 15 jaar of ouder dan wordt de vervanging aangemerkt als een algemeen gebruikelijke renovatie. In dit geval worden alleen de meerkosten die nodig zijn als gevolg van de beperking vergoed.
- Heeft de te vervangen voorziening de leeftijd van 25 respectievelijk 15 jaar nog niet bereikt dan wordt de financiële tegemoetkoming verminderd met 5 % respectievelijk 6,5 % van de goedgekeurde kosten voor elk jaar dat de voorziening oud is.

Conform de geldende verstrekkingvormen in de verordening beschikt het college de woonvoorziening in natura, door middel van een pgb, of een tegemoetkoming.

De kostprijs van een maatwerkvoorziening in bruikleen wordt bepaald in relatie tot de vastgestelde levensduur van de maatwerkvoorziening:

- Losse hulpmiddelen: 8 jaar
- Trapliften: 10 jaar

⁵ Als de cliënt een woning huurt, dan geldt deze regeling voor de verhuurder.

⁶ De Huurcommissie is een landelijke, onafhankelijke, onpartijdige commissie van huurders en verhuurders. Zie ook www.huurcommissie.nl.

- Woningaanpassingen (andere dan aanpassingen aan badkamer en keuken) worden per casus bekeken.

In het geval van verstrekking wordt de kostprijs van de maatwerkvoorziening bepaald op basis van de restwaarde.

Als een cliënt die van de verstrekte Wmo voorziening gebruik maakt overlijdt, dan wordt ernaar gestreefd om contact op te nemen met partner/huisgenoot, zodat kan worden onderzocht of partner/huisgenoot baat heeft bij het houden van de voorziening door middel van het afgeven van een indicatie op zijn of haar naam. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld een traplift.

3. Aanpassingen in wooncomplexen

Aanpassingen in wooncomplexen die ten goede komen aan alle gebruikers, zoals elektrische deurdrangers in algemene ruimten, worden niet beschouwd als maatwerkvoorzieningen voor een enkele bewoner van het complex. De kosten komen voor rekening van de eigenaar, zoals een woningcorporatie of commerciële verhuurder, of voor de vereniging van eigenaren.

4.3 Vervoersvoorzieningen

Wanneer een cliënt problemen ervaart op het gebied van vervoer wordt onderzocht of de cliënt in aanmerking komt voor een vervoersvoorziening. Hierbij spelen diverse aspecten een rol, zoals de vervoersbehoefte en de mogelijkheid om zelf in de vervoersbehoefte te voorzien (bijvoorbeeld: heeft cliënt een auto of een brommer, kan de cliënt hulp inschakelen van het eigen netwerk).

Afwegingskader

- De cliënt komt in aanmerking voor een vervoersvoorziening indien hij het openbaar vervoer niet kan bereiken of gebruiken. Kan de cliënt 800 meter zelfstandig, al dan niet met hulpmiddelen, en in een redelijk tempo lopen, dan wordt de cliënt in staat geacht het openbaar vervoer te kunnen bereiken. Kan de cliënt het openbaar vervoer bereiken, maar is het onmogelijk het openbaar vervoer te gebruiken, bijvoorbeeld omdat de cliënt niet in het openbaar vervoer kan komen, dan kan er aanleiding zijn wel een vervoersvoorziening te treffen. Er vindt altijd een individuele beoordeling plaats, waarbij wordt gekeken naar de vervoersbehoefte, de daadwerkelijke afstand tot de bushalte etc.
- Alle bovenregionale vervoersdoelen vallen buiten de reikwijdte van de Wmo 2015. Hiervoor is Valys voor bedoeld.
- Er wordt geen onbeperkte kosteloze vervoermogelijkheid aangeboden. Net als personen zonder beperkingen, dient men voor het vervoer een ritprijs te betalen.
- Eigen oplossingen, algemene diensten en gebruikelijke hulp gaan voor op een maatwerkvoorziening. Voorbeelden hiervan zijn:
 - rolstoeltoegankelijk openbaar vervoer, fiets met trapondersteuning, gehandicaptenparkeerkaart, gehandicaptenparkeerplaats,
 - vrijwilligersvervoer naar activiteiten vanuit wijkgebouwen, kerken, verenigingen, etc.
 - eigen vervoer naar vrijetijdsactiviteiten.
- Ook hier kan voorzienbaarheid een rol spelen. Mogelijk komt de vraag om een vervoersvoorziening naar voren, omdat de aanvrager niet meer van een eigen vervoermiddel (fiets of auto) gebruik kan maken. Mogelijk was dit te voorzien en heeft de aanvrager rekening kunnen houden met zijn of haar beperkingen in keuzes die zijn gemaakt. De aanvrager kan verder de kosten die hij of zij in het verleden maakte voor een persoonlijk vervoermiddel inzetten voor een alternatief.

- Leidt bovenstaande afweging niet tot een oplossing, dan komt een maatwerkvoorziening in beeld, echter alleen voor die verplaatsingen waarvoor de algemene voorzieningen geen afdoende oplossing bieden. Een combinatie van algemene + maatwerkvoorzieningen is goed mogelijk.

1. Collectief vraagafhankelijk vervoer (CVV)

Het collectief vervoersysteem heeft primaat, zodat eerst wordt beoordeeld of de cliënt hiervan gebruik kan maken. Als het CVV niet tot het gewenste resultaat leidt, kan een individuele oplossing worden gezocht. Hierbij zal altijd rekening worden gehouden met de persoonskenmerken en behoeften van de cliënt. Indien CVV wordt toegekend zijn daarvan de belangrijkste kenmerken:

- vervoer omvat 25 kilometer vanuit de woonplaats;
- ziekenhuizen en station(s) zijn, ook als het dichtstbijzijnde buiten de 25 kilometer valt, bereikbaar;
- kosten bedragen het equivalent van het vervoer met het openbaar vervoer per kilometer (afgerond op 5 cent), waarbij ook een opstaptarief betaald moet worden;
- iedere rechthebbende kan zich laten begeleiden door een niet gerechtigd persoon tegen hetzelfde tarief;
- indien medische begeleiding geïndiceerd is, reist de medisch begeleider gratis mee;
- per jaar krijgt een cliënt een kilometerbudget van 2200 kilometer ;
- indien de cliënt ook een indicatie voor een scootmobiel of een andere elektrische vervoersvoorziening heeft wordt een maximaal kilometerbudget van 1100 kilometer verleend;
- ritten kunnen worden aangevraagd via een gratis telefoonnummer;
- ritten worden uitgevoerd met een marge van 15 minuten vóór en ná de afgesproken tijd;
- rolstoelen en scootmobiel kunnen mee vervoerd worden;
- de taxichauffeur begeleidt de rechthebbende van deur tot deur.

2. Individuele vervoersvoorziening in de vorm van een hulpmiddel

- Kosten voor het opladen van de accu van een scootmobiel of elektrische rolstoel worden niet vergoed.
- Bij een elektrische rolstoel of scootmobiel wordt alleen de standaard accu en snelheid vergoed. Als de cliënt een grotere accu wil, dan moet de cliënt de meerkosten zelf betalen.

Belangrijk is dat er een stallingmogelijkheid voor de scootmobiel is met een elektriciteitspunt voor het opladen van de accu's. Als dit niet het geval is, komen ook de kosten voor de aanleg van een stalling of elektriciteitspunt mogelijk voor vergoeding in aanmerking. Als deze kosten erg hoog zijn, kunnen andere vervoersvoorzieningen overwogen worden.

3. Auto-aanpassingen

Als een cliënt zonder auto-aanpassingen geen gebruik kan maken van zijn auto en het collectief vervoer niet voldoet, kan overwogen worden of een auto-aanpassing wordt vergoed. Bij auto-aanpassingen wordt beoordeeld of het specifiek voor mensen met een beperking bedoelde voorzieningen betreft die meer kosten dan gebruikelijke auto-aanpassingen. Bij verstrekking van auto-aanpassingen is het daarom redelijk om van de aanvrager te verlangen dat hij aantoont dat de aan te passen auto de investering nog waard is. De auto mag niet ouder dan 3 jaar oud zijn.

De volgende autoaanpassingen gelden als algemeen gebruikelijk (niet limitatief):

- Uitneembare hoedenplank;
- Derde of vijfde deur;
- Elektrisch bedienbare portierruit;
- Verstelbare lendensteunen op de voorstoel;
- Neerklapbare of inklapbare achterbank;
- Rembekrachtiging;
- Automatische transmissie;

- De kosten van een APK
- Stuurbevestiging;
- Airconditioning;
- Cruise control;
- Automatische deurenopeners voor garagedeuren.

3. Individuele vervoersvoorzieningen

Bij een vervoersbehoefte voor korte afstanden in de directe woonomgeving waarbij ook een eventueel recreatief aspect een rol speelt kan een individuele vervoersvoorziening toegekend worden. Bij de beoordeling wordt gekeken naar de maximale loopafstand en wordt tevens bekeken of de inwoner in staat is om veilig aan het verkeer deel te nemen. Wanneer dit onvoldoende objectiveerbaar is kan er een onafhankelijk medisch advies worden opgevraagd.

Afhankelijk van de situatie en de mogelijkheden van de inwoner kunnen de volgende vervoersvoorzieningen worden ingezet:

- Een scooter
- Een driewielers met of zonder elektrische ondersteuning
- Een duofiets
- Een handbike

Het primaat ligt bij bovenstaande individuele vervoersvoorzieningen. Alleen wanneer aantoonbaar is dat deze voorzieningen niet adequaat zijn kan gekeken worden naar een andere maatwerkvoorziening. Ook hierbij zal altijd onderzocht worden of de betreffende voorziening veilig, passend en het goedkoopst compenserende middel is.

4.4 Rolstoelen en hulpmiddelen voor sportbeoefening

Afwegingskader

Rolstoelen voor het zogenaamde 'incidenteel' gebruik vallen niet onder alledaagse verplaatsingen. Incidenteel betekent 'niet structureel' en 'weinig voorkomend'. In deze situaties verwijst de Wmo-klantmanager naar de thuiszorgwinkels. Gebruikt de cliënt de rolstoel regelmatig, dan is een verstrekking vanuit de Wmo mogelijk. De Wmo-klantmanager stelt op grond van het indicatieadvies een programma van eisen op.

De Wmo-klantmanager houdt rekening met de mantelzorger. Is deze bijvoorbeeld niet in staat de rolstoel in alle omstandigheden te duwen, dan kan een ondersteunende motorvoorziening verschaft worden.

1. Rolstoelvoorziening

Het gaat om verplaatsingen die betrokkene maakt in of direct vanuit de woning, m.a.w. hij is voor deze alledaagse verplaatsingen aangewezen op een rolstoel. Er wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende rolstoelvoorzieningen:

- handmatig voortbewogen rolstoel;
- elektrisch voortbewogen rolstoel;
- aanpassingen aan de rolstoel (extra onderdelen die niet standaard op een rolstoel zitten, maar wel noodzakelijk zijn voor de cliënt).

2. Grenzen aan de verstrekking

- Richtlijn voor de verstrekking is de goedkoopst adequate voorziening. Wenst cliënt een "luxere" uitvoering dan komen de meerkosten voor zijn rekening.
- In het geval van verhuizing van de cliënt naar Best, dan kan de gemeente de rolstoel overnemen tegen de vast te stellen restwaarde, en voor zover deze is opgenomen in het kernassortiment van de gemeente. In het omgekeerde geval kan de rolstoel ook door een andere gemeente worden

overgenomen. Als een rolstoel niet wordt overgenomen, dient de gemeente een vergelijkbaar middel te leveren.

- Kosten van onderhoud, keuring, verzekering en reparatie van een rolstoel worden geheel vergoed tenzij sprake is van schade door verwijtbaar gedrag van cliënt of zijn gezinsleden.

3. Sportbeoefening

- Wanneer het voor de cliënt zonder sporthulpmiddel niet mogelijk is om een sport te beoefenen en de kosten hiervoor aanzienlijk hoger zijn -dan de gebruikelijke kosten die een persoon zonder beperkingen heeft voor dezelfde (of een vergelijkbare) sport-, kan een sportvoorziening worden verstrekt. Dat kan een sportrolstoel zijn maar ook een ander hulpmiddel. De aanvrager moet aantonen dat er sprake is van een actieve sportbeoefening. Uitgegaan wordt van de maximale fysieke mogelijkheden (dus alleen als het medisch noodzakelijk is een sportvoorziening wordt uitgerust van elektrische ondersteuning).
- Sportrolstoelen of andere hulpmiddelen die worden gebruikt om therapeutische doelen te bereiken vallen onder de Zorgverzekeringswet.
- Kosten voor het feitelijk kunnen bezoeken van of deelnemen aan activiteiten zoals entreegelden of lidmaatschapsbijdragen komen niet voor vergoeding in aanmerking. Verwacht mag worden dat de levensduur van een sportvoorziening minimaal drie jaar is.
- De voorziening voor recreatieve sportbeoefening kan als maatwerkvoorziening of als een tegemoetkoming worden verstrekt.

4.5 Begeleiding

Begeleiding betreft activiteiten gericht op het bevorderen of behoud van de zelfredzaamheid en tot voorkoming van opname of verwaarlozing van de cliënt.

Afwegingskader

Aanbieders die hebben ingeschreven om de maatwerkvoorziening begeleiding te bieden, mogen dit aanpassen op basis van de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van een cliënt. Dit kan bestaan uit een afgestemd geheel van diensten, waaronder begrepen:

- a. Begeleiding individueel
- b. Begeleiding groepsgericht (dagbesteding)
- a. Persoonlijke verzorging in het kader van de begeleiding;
- b. Het daarvoor noodzakelijke vervoer.

Algemene voorliggende voorzieningen

- Gebruikelijke hulp: Begeleiding is gebruikelijke hulp als het gaat om begeleiding bij maatschappelijke participatie en het bezoeken van familie, vrienden etc., als het gaat om het overnemen van taken die behoren tot een gezamenlijk huishouden (zoals het doen van de administratie) en als het gaat om het leren omgaan van derden met de cliënt.
- Algemeen gebruikelijke voorzieningen: algemeen verkrijgbaar of al ingezette ondersteuning zoals een belastingadviseur
- Welzijnsdiensten zoals maatjesprojecten, huiskamerprojecten, thuisadministratie, maaltijdvoorziening, lotgenotencontact, trainingen
- Algemene, lokale voorzieningen t.b.v. kortdurende en/of niet intensieve vormen van ondersteuning (kan ook worden ingezet vanuit de toegang/sociaal team/Wmo-team zelf)
- Vrijwilligerswerk

Behandeling

Alvorens begeleiding te verstrekken is het van belang dat wordt onderzocht wat de mogelijkheden van behandeling zijn. Als verbetering van functioneren of handelen (vaardigheden) nog mogelijk is, dan is behandeling voorliggend. Hiervoor wordt de medisch adviseur (onafhankelijk arts) ingeschakeld. Behandeling kan worden geboden door bijvoorbeeld: ergotherapeut, psycholoog, specialist ouderen geneeskunde of in een revalidatiecentrum of een centrum gespecialiseerd in bepaalde problematiek (zoals een reumacentrum). Behandeling is gericht op bijvoorbeeld: het verbeteren van de aandoening/stoornis/beperking, het aanleren van nieuwe vaardigheden of gedrag of nadere functionele diagnostiek.

In 2022 is van 1 april de nieuwe aanbesteding van kracht en gelden de volgende producten⁷:

B1. Individuele begeleiding (productcode B1 / 02B01)

Het accent ligt op het eigen maken van vaardigheden of nieuw gedrag door langdurig oefenen en trainen zodat deze vaardigheden of nieuw gedrag eigen gemaakt worden bij de cliënt.

De productspecificaties individuele begeleiding zijn opgebouwd uit drie producten (1,2,3) waarbij het vereiste ondersteuningsniveau (de mate van deskundigheid, specialisatie en complexiteit) van categorie 1 tot categorie 3 toeneemt.

Binnen iedere productspecificatie wordt vervolgens door de Wmo klantmanager de intensiteit bepaald (de vereiste omvang van de ondersteuning).

B2 Individuele begeleiding 2 (productcode B2 / 02B02)

Begeleiding bedoelt voor iedere cliënt die een matige beperking op het gebied van de zelfredzaamheid, zelfregie of maatschappelijke participatie ervaart/heeft. Er is weinig of onvoldoende compensatie vanuit de omgeving. Ondersteuning is nodig op meerdere levensgebieden. Begeleider biedt sturing op de levensgebieden waar mogelijk, maar kan de regie op enkele levensgebieden ook overnemen. Ondersteuning is deels planbaar.

B3 Individuele begeleiding 3 (productcode B3 / 02B03)

Voor iedere cliënt die ernstige beperkingen op het gebied van de zelfredzaamheid, zelfregie of participatie ervaart/heeft. De ondersteuning richt zich voornamelijk op het verkrijgen en behouden van een stabiele situatie. Cliënt heeft een complexe hulpvraag op meerdere levensdomeinen en ontvangt hierbij niet of weinig ondersteuning vanuit het netwerk. De begeleiding neemt regie over op de levensdomeinen waar dit noodzakelijk is. Er is specialistische inzet noodzakelijk. De ondersteuning is vaak onplanbaar. Dit betekent dat ondersteuning vaak snel ingezet moet worden door gebeurtenissen in het leven van de cliënt.

G1 Groepsbegeleiding (productcode G1 / 02G01)

Bij het inzetten van groepsbegeleiding dient er gewerkt te worden aan dezelfde doelen zoals door opdrachtgever vastgesteld bij de indicatie voor begeleiding van de betreffende cliënt. Het is mogelijk dat een cliënt zowel groepsbegeleiding krijgt als individuele begeleiding. De aanbieder overlegt samen met de cliënt of groepsbegeleiding effectief is. Groepsbegeleiding valt binnen de totaal geïndiceerde tijd voor begeleiding (individueel en groep) van een cliënt.

Dagbesteding

Dagbesteding is een vorm begeleiding die wordt ingezet als maatwerkvoorziening in groepsverband. Passende dagbesteding wordt zo dicht mogelijk bij de cliënt georganiseerd. Bij dagbesteding wordt gewerkt met dagdelen van drie uur waarbij de cliënt daadwerkelijk op locatie aanwezig is. Er wordt

⁷ Zie voor een volledig overzicht de productkaarten in bijlage 5

gestreefd naar passende dagbesteding op maximaal 10 km reisafstand vanaf het huisadres van de cliënt. Zie verdere informatie bij het product vervoer.

- Binnen iedere productspecificatie wordt vervolgens door de Wmo klantmanager/ klantmanager de intensiteit bepaald in dagdelen (de vereiste omvang van de ondersteuning).
- Indien een cliënt twee dagdelen op één dag komt, brengt de cliënt zelf de lunch mee, of aanbieder biedt de mogelijkheid om tegen een redelijke vergoeding voor de cliënt een lunch te verzorgen. Een combinatie is ook mogelijk door bijvoorbeeld naast de zelf meegebrachte lunch soep aan te bieden of een andere versnapering tegen een geringe vergoeding ten laste van de cliënt.

D1 Dagbesteding 1 (productcode D1 / 07D01)

Deze vorm van dagbesteding is bedoeld voor volwassenen die door de aard van hun beperking, ondersteunings- of zorgbehoefte niet kunnen deelnemen aan (betaald of vrijwilligers-) werk, geen perspectief hebben op gewoon of begeleid werk én geen gebruik kunnen maken van dagactiviteiten die toegankelijk zijn voor iedereen in het voorliggend veld.

D2 Dagbesteding 2 (productcode D2 / 07D02)

Deze vorm van dagbesteding is bedoeld voor volwassenen die onder de kenmerken van Dagbesteding 1 vallen, maar daarnaast meer specialistische ondersteuning behoeven. Meer gericht op de geestelijke gezondheidszorg en complexere casuïstiek op één of meerdere leefgebieden.

V1 Vervoer Dagbesteding (V1 / 08V01 t/m 08V14)

Het vervoer naar de dagbesteding wordt apart geïndiceerd en is gebaseerd op de kortste afstand tussen het woonadres van de inwoner en de dagbestedingslocatie. De prijzen zijn in een staffel geordend met een onderscheid tussen regulier en rolstoel vervoer.

Kortdurend verblijf

- Bij kortdurend verblijf logeert iemand (maximaal 3 etmalen per week) in een instelling, bijvoorbeeld in een gehandicapteninstelling, verpleeghuis of verzorgingshuis. Hierdoor wordt de mantelzorg ontlast, zodat deze de zorg langer kan volhouden en de cliënt thuis kan blijven wonen.
- Kortdurend verblijf is bedoeld voor mensen die permanent toezicht nodig hebben, bijvoorbeeld als er valgevaar is of als de cliënt zelf niet in staat is hulp in te roepen als dat nodig is of omdat er ernstige gedragsproblemen zijn.
- Kortdurend verblijf kan ook voor de doelgroep psychiatrie een mogelijkheid zijn ter ontlasting van de mantelzorg om opname binnen een woonvorm te voorkomen of als time out om opname binnen GGZ te voorkomen.
- Alleen als er sprake is van de combinatie van voortdurend zorgen, toezicht van de cliënt en dreigende overbelasting van de mantelzorger en als andere voorliggende voorzieningen niet voldoen, kan kortdurend verblijf worden geïndiceerd. Het permanent toezicht kan een vorm van actieve observatie zijn, bijvoorbeeld voor iemand met een ernstige hartaandoening of dementie.
- De omvang van kortdurend verblijf is 1, 2 of 3 etmalen per week, afhankelijk van wat noodzakelijk is in de specifieke situatie van de cliënt. Er is een maximum van 3 etmalen per week gesteld omdat het logeren betreft; bij meer dan 3 etmalen in een instelling is er sprake van opname waarvoor een indicatie op grond van Wlz moet worden gesteld.
- Het is denkbaar dat in specifieke situaties wordt toegestaan dat etmalen worden gespaard om bijvoorbeeld een verblijf van een week, zodat de mantelzorger op vakantie kan, mogelijk te maken. Dan moet wel vaststaan dat andere oplossingen, zoals bijvoorbeeld respijtzorg vergoed door de ziektekostenverzekeraar geen optie zijn. Wel geldt dat maximaal drie keer per jaar opgespaarde etmalen mogen worden ingezet, met een maximum van 21 dagen over deze drie perioden. Bovendien geldt dat het maximaal aantal etmalen per jaar 156 (52 x 3) bedraagt.

- In de instelling waar de cliënt kortdurend verblijft wordt de dagelijkse zorg overgenomen. Wanneer verpleging nodig is moet dit geregeld worden via de zorgverzekering. Behandeling behoort nadrukkelijk niet bij kortdurend verblijf.
- De cliënt is zelf verantwoordelijk voor vervoer van en naar de instelling voor kortdurend verblijf. Hij kan hiervoor gebruik maken van eigen vervoer of van hulp uit het eigen netwerk. Wanneer de cliënt beperkingen heeft op het gebied van vervoer zal hij doorgaans in het bezit zijn van een pasje voor CVV, waarmee hij zich naar de instelling kan vervoeren. Kortdurend verblijf kent anders dan school of dagbesteding geen exacte starttijden zodat gebruik van een collectief vervoerssysteem als CVV (eventueel met begeleider) een geschikte oplossing biedt.

Hoofdstuk 5 Regels voor een persoonsgebonden budget (pgb)

5.1 Voorwaarden voor toekenning persoonsgebonden budget

- De inwoner kan zelf het budget beheren: zelf de ondersteuning inkopen en hulpverleners aansturen. De inwoner mag ook iemand machtigen om dit voor hem of haar te doen. Voor de toetsing worden de 10 punten van pgb-vaardigheid gebruikt (VNG / VWS) (zie bijlage 3). Wanneer de inwoner op basis van deze toetsing niet in staat wordt geacht om het budget zelfstandig te beheren is het noodzakelijk dat er iemand gemachtigd wordt. Ook bij deze persoon zal de PGB-vaardigheid worden getoetst.
- De inwoner koopt 'doeltreffende' ondersteuning in. Ondersteuning is doeltreffend als de gestelde doelen rondom zelfredzaamheid en participatie worden behaald. Verder moet de ondersteuning inwonergegericht en veilig zijn.
- De inwoner kan motiveren waarom hij of zij zelf ondersteuning wil inkopen met een pgb.
- Om belangenverstrengeling te voorkomen is het niet toegestaan dat de zorgverlener op enige wijze een rol speelt in het beheren van het budget.

5.2 Eenmalige PGB's en uitbetaling PGB door de Sociale Verzekeringsbank

Eenmalige PGB's voor voorzieningen worden uitgekeerd aan de inwoner op basis van een factuur en betalingsbewijs. Ook kan de factuur (welke gelijk moet zijn aan de offerte waarop toestemming is gegeven) direct naar de gemeente worden gestuurd zodat de factuur direct voldaan kan worden bij de leverancier.

PGB's voor huishoudelijke ondersteuning en begeleiding/dagbesteding worden via de Sociale Verzekeringsbank uitgekeerd. De budgethouder wordt bij de SVB aangemeld en het budget wordt beschikbaar gesteld. De budgethouder of diens vertegenwoordiger stelt samen met de zorgaanbieder/zorgverlener een zorgovereenkomst op. Deze overeenkomst moet voldoen aan de voorwaarden:

- Maximum uurtarieven worden niet overschreden
- Er wordt achteraf gedeclareerd, maandloon is niet toegestaan
- Wanneer er een vertegenwoordiger is aangesteld wordt hiervoor een machtiging aangeleverd. De vertegenwoordiger moet altijd vooraf door de gemeente worden beoordeeld op PGB-vaardigheid.

Nadat de gemeente de zorgovereenkomst heeft geaccordeerd is het voor de budgethouder of diens vertegenwoordiger mogelijk om geleverde ondersteuning te declareren. De gemeente heeft inzicht in de ingediende declaraties via de portal van de SVB. Bij beëindiging of verlenging van de beschikking zal het declaratiegedrag onderdeel zijn van het onderzoek naar rechtmatigheid en doelmatigheid van de geboden ondersteuning.

5.3 Voorwaarden pgb ten behoeve van inzet sociaal netwerk

- De geboden hulp overstijgt de gebruikelijke zorg en inzet voor elkaar.
- Tussenpersonen of belangenbehartigers mogen niet worden betaald uit het pgb.
- De persoon die hulp gaat bieden heeft aangegeven dat de zorg voor hem/haar niet tot overbelasting leidt. Deze overbelasting moet worden vastgesteld door een onafhankelijke arts. Wanneer er sprake is van overbelasting (vastgesteld door een onafhankelijk arts) bij een persoon uit het sociale netwerk kan deze geen ondersteuning bieden vanuit een PGB.
- Aan de inzet van personen uit het sociale netwerk zijn de volgende kwaliteitseisen verbonden:
 - De persoon verleent verantwoorde hulp, waaronder wordt verstaan hulp van goed niveau, die in ieder geval veilig, doeltreffend, doelmatig en inwonergegericht wordt verleend en die is afgestemd op de reële behoefte van de inwoner;
 - De persoon doet melding van iedere calamiteit bij het verlenen van de hulp aan het college;
 - De persoon doet melding van iedere vorm van geweld en het vermoeden tot mishandeling bij het college en/of het Algemeen meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling.

5.4 Voorwaarden pgb ten behoeve van inzet professional (ZZP) of zorgorganisatie

- Het betreft een gekwalificeerde zorgaanbieder, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel.
- Een ZZP'er is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en is in het bezit van een diploma dat relevant is voor het uitvoeren van de ondersteuning.

5.5 Berekening tarief pgb

1. Conform artikel 2.3.6. van de wet verstrekt het college alleen een pgb:
 - als de cliënt naar het oordeel van het college, al dan niet met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, in staat is de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren;
 - de cliënt zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij de maatwerkvoorziening als persoonsgebonden budget wenst geleverd te krijgen;
 - naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren van goede kwaliteit zijn.
2. Onverminderd artikel 2.3.6, tweede en vijfde lid, van de wet verstrekt het college geen pgb voor zover de aanvraag betrekking heeft op kosten die de cliënt voorafgaand aan de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en niet meer is na te gaan of de ingekochte voorziening noodzakelijk was.
3. De hoogte van een pgb wordt bepaald aan de hand van en tot het maximum van de kostprijs van de in de betreffende situatie goedkoopst adequate voorziening in natura en is toereikend voor de aanschaf daarvan, en wordt indien nodig aangevuld met een vergoeding voor onderhoud en verzekering.
4. Het college stelt nadere regels op over de wijze waarop de hoogte van het pgb wordt vastgesteld en onder welke voorwaarden de cliënt aan wie een pgb wordt verstrekt de mogelijkheid heeft om diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen te betrekken van een persoon die behoort tot het sociale netwerk.
5. Het college kan een persoonsgebonden budget weigeren indien:
 - de kosten van het betrekken van de diensten, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen van derden hoger zijn dan de kosten van de maatwerkvoorziening, tenzij de cliënt de kosten die uitstijgen boven de kostprijs van de maatwerkvoorziening zelf wil bekostigen;
 - het college eerder toepassing heeft gegeven aan artikel 2.3.10, eerste lid, van de wet onderdeel a, d en e.

5.6 Verantwoording eenmalige pgb's

- Bij een eenmalig pgb wordt er in alle gevallen verantwoording gevraagd over de besteding van het budget.
- Binnen de technische levensduur van voorziening is degene die de pgb ontvangt verplicht te melden wanneer de voorziening niet meer wordt gebruikt. Dit geldt ook voor nabestaanden in het geval bij een overlijden van een inwoner. De voorziening wordt dan eigendom van de gemeente.

5.7 Tarieven voor bijdrage in de kosten van maatwerkvoorzieningen

- De bijdrage, bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dan wel het totaal van de bijdragen, is gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste € 19,00 per maand voor de inwoner of de gehuwde inwoner en samen.
- Geen bijdrage wordt gevraagd voor:
 - rolstoelen;
 - hulpmiddelen voor minderjarige inwoners, met uitzondering van een maatwerkvoorziening of pgb gericht op een woningaanpassing waarbij de bijdrage is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders.

Hoofdstuk 6: Eigen bijdrage (abonnementstarief)

6.1 Hoogte bijdrage

1. De bedragen per maand, de inkomensbedragen en de percentages die gelden voor de berekening van de bijdrage zijn:
 - a. De cliënt betaalt vanaf 1 januari 2020 € 19,00 per maand. Dit geldt voor de cliënt of gehuwde cliënten samen.
 - b. voor cliënten met een inkomen tot 110% van het sociale minimum bedraagt de eigen bijdrage € 0,00; uitzondering hierop zijn de inwoners die een Beschermd wonen indicatie hebben vanuit de gemeente Eindhoven. De gemeente Eindhoven de grens van 100% van het sociaal minimum. Voor de cliënten tussen 100% en 110% betaalt de gemeente Best de eigen bijdrage Beschermd wonen.
 - c. Verder is geen bijdrage verschuldigd voor partners waarbij één partner minimaal de AOW-leeftijd heeft bereikt.
 - d. De bijdrage, bedoeld in artikel 3.1, tweede lid, van het Uitvoeringsbesluit Wmo 2015 dan wel het totaal van de bijdragen, is gelijk aan de kostprijs, tot aan ten hoogste € 19,00 per maand voor de cliënt of de gehuwde cliënten samen.
 - e. Geen bijdrage wordt gevraagd voor:
 - a. rolstoelen;
 - b. hulpmiddelen voor minderjarige inwoners, met uitzondering van een maatwerkvoorziening of pgb gericht op een woningaanpassing waarbij de bijdrage is verschuldigd door de onderhoudsplichtige ouders.
 - c. CVV

6.2 Vaststelling en inning bijdrage

Vaststelling en inning van de bijdrage vindt plaats door het Centraal Administratie Kantoor (CAK).

Hoofdstuk 7: Overige bepalingen

7.1 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de aanvrager afwijken van de bepalingen van deze regels, indien toepassing van het besluit tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

7.2 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze regeling treedt in werking op 1 april 2022.
2. Deze regeling wordt aangehaald als: Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning gemeente Best 2022.
3. De Nadere regels maatschappelijke ondersteuning gemeente Best 2021 worden per 1 april 2022 ingetrokken.

Aldus besloten in de vergadering van 29 maart 2022.

burgemeester en wethouders van Best

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'H. Ubachs', with a stylized, cursive script.

Hans Ubachs
Burgemeester

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Hasselman', with a stylized, cursive script.

Jolie Hasselman
Secretaris

Bijlage 1. Normenkader en ondersteuningsplan Huishoudelijke ondersteuning

De Centrale Raad van Beroep oordeelde op 16 mei 2016 dat gemeenten hun basisvoorziening 'schoon en leefbaar huis' moeten baseren op een onafhankelijk vastgestelde normensystematiek. Een onafhankelijk empirisch onderzoek van Bureau HHM in samenwerking met KPMG Plexis resulteerde in een normenkader voor de inrichting van de Huishoudelijke Ondersteuning van gemeenten. Het normenkader is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- Definitie van het resultaat: Een huis is 'schoon en leefbaar' indien het normaal bewoond en gebruikt kan worden en voldoet aan basale hygiëne-eisen. Schoon staat voor: een basishygiëne borgen, waarbij vervuiling van het huis en gezondheidsrisico's van bewoners worden voorkomen. Leefbaar staat voor: opgeruimd en functioneel, bijvoorbeeld om vallen te voorkomen.
- De afbakening van de ruimtes waarop de voorziening betrekking heeft: De inwoner moet gebruik kunnen maken van een schone woonkamer, slaapvertrekken, de keuken, sanitaire ruimtes en gang/trap.
- De afbakening van activiteiten die onder de voorziening vallen en welke niet: Het schoonmaken van de buitenruimte bij het huis (ramen, tuin, balkon, etc.) maken geen onderdeel uit van Huishoudelijke Ondersteuning.
- De normering van de voorziening: Voor de onderbouwing van de maatwerkvoorziening Huishoudelijke Ondersteuning, maken we gebruik van het HHM-normenkader.
- De mogelijkheid om voor bijzondere situaties af te wijken van het normenkader: Wanneer cliënten als gevolg van hun (medische) beperkingen onvoldoende ondersteund worden door de basisvoorziening schoon en leefbaar huis, kunnen aanvullende maatwerkmodules ingezet worden. Dit zijn bijvoorbeeld een hoger niveau van hygiëne of schoonhouden realiseren, het klaarzetten van maaltijden en beschikken over schone kleding.

Met het normenkader kan een verantwoord niveau van een schoon, opgeruimd en georganiseerd huishouden worden gerealiseerd. Door uit te gaan van 'de gemiddelde cliëntsituatie' en de mogelijkheid tot meer of minder inzet, kan het normenkader in elke gemeente en voor elke cliënt kan worden toegepast.

Norm (gemiddelde situatie)

- een huishouden met 1 of 2 volwassenen zonder thuiswonende kinderen; wonend in een zelfstandige huisvestingssituatie, gelijkvloers of met een trap;
- er zijn geen huisdieren aanwezig die extra inzet van ondersteuning vragen;
- de cliënt kan de woning dagelijks op orde houden (bijvoorbeeld aanrecht afnemen, algemeen opruimen) zodat deze gereed is voor de schoonmaak;
- de cliënt heeft geen mogelijkheden om zelf bij te dragen aan de activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er is geen ondersteuning vanuit mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers bij activiteiten die moeten worden uitgevoerd;
- er zijn geen beperkingen of belemmeringen aan de orde bij de cliënt die maken dat de woning extra vervuilt is of dat de woning extra schoon moet zijn;
- de woning heeft geen uitzonderlijke inrichting en is niet extra bewerkelijk of extra omvangrijk.

Factoren die van invloed zijn op de norm

- mogelijkheden van de cliënt;
- beperkingen/belemmeringen van de cliënt;
- ondersteuning mantelzorgers, netwerk en vrijwilligers;
- samenstelling huishouden;

- huisdieren; Door de aanwezigheid van een of meer huisdieren in het huishouden, kan door meer vervuiling extra inzet nodig zijn dan in de norm is opgenomen. Dit staat nog los van de verzorging van huisdieren. Een huisdier veroorzaakt niet altijd extra benodigde inzet (goudvis in een kom, een niet verharende hond, etc.). Een huisdier heeft vaak ook een functie ten aanzien van participatie en eenzaamheidsbestrijding. Met de cliënt moet in voorkomende gevallen overleg plaatsvinden over aantal of aard van huisdieren en welke gevolgen hiervan wel of niet 'voor rekening' van de gemeente komen;
- inrichting, omvang en bewerkelijkheid van de woning.

Tabel 1. Normenkader Huishoudelijke Ondersteuning: Frequentie per activiteit

Ruimte	Basisactiviteit	Norm
Woonkamer	Stof afnemen hoog	1 x per 2 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
Slaapkamer	Stof afnemen hoog	1 x per 6 weken
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Opruimen	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 4 weken
	Bed verschonen of opmaken	1 x per 2 weken
Keuken	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per week
	Keukenblok (buitenzijde) inclusief tegelwand, kookplaat, spoelbak, koelkast, eventuele tafel	1 x per week
	Keukenapparatuur (buitenzijde)	1 x per week
	Afval opruimen	1 x per week
Sanitair	Badkamer schoonmaken	1 x per week
	Toilet schoonmaken	1 x per week
Hal	Stof afnemen hoog	1 x per week
	Stof afnemen midden	1 x per week
	Stof afnemen laag	1 x per week
	Stofzuigen	1 x per week
	Dweilen	1 x per 2 weken
Ruimte	Incidentele activiteit	Norm
Woonkamer	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen	1 x per 8 weken
	Meubels afnemen (droog/nat)	1 x per 8 weken
	Radiatoren afnemen	2 x per jaar
Slaapkamer	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	2 x per jaar
	Ramen binnenzijde	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen	2 x per jaar
	Radiatoren afnemen	2 x per jaar

Keuken	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
	Ramen binnenzijde	4 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen	1 x per 8 weken
	Radiatoren afnemen	3 x per jaar
	Keukenkastjes (binnenzijde)	2 x per jaar
	Koelkast (binnenzijde)	3 x per jaar
	Oven/magnetron (binnenzijde)	4 x per jaar
	Vriezer los reinigen binnenzijde (ontdood)	1 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) – vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Afzuigkap reinigen (binnenzijde) – niet vaatwasserbestendig	2 x per jaar
	Bovenkant keukenkastjes	1 x per 6 weken
	Tegelwand (los van keukenblok)	2 x per jaar
Sanitair	Radiatoren afnemen	2 x per jaar
	Tegelwand badkamer afnemen	4 x per jaar
	Gordijnen wassen	1 x per jaar
	Ramen binnenzijde	4 x per jaar
	Reinigen lamellen/luxaflex	3 x per jaar
Hal	Trap stofzuigen	1 x per 4 weken
	Radiator afnemen	2 x per jaar
	Deuren/deurposten nat afdoen	2 x per jaar

Frequenties benodigd voor een schoon en leefbaar huis (basisactiviteiten en incidentele activiteiten).

Bron: Bureau HHM - Normering van de basisvoorziening 'Schoon Huis'.

Bijlage 2: Zelfredzaamheidsmatrix

Zelfredzaamheid-Matrix® 2017

GGD Amsterdam

Instructie: beoordeel het huidige functioneren (hoe gaat het NU) op basis van wat u weet (informatie uit observatie, niet uit interpretatie) en ga uit van volledige zelfredzaamheid (score van rechts naar links). Zie de Handleiding ZRM voor verdere toelichting: www.zrm.nl.

DOMEIN	1 Acute problematiek	2 Niet zelfredzaam	3 Beperkt zelfredzaam	4 Voldoende zelfredzaam	5 Volledig zelfredzaam
Financiën	- geen inkomsten - groeibende complexe schulden	- te weinig inkomsten om te voorzien in basisbehoeften of spontaan/ongepast uitgeven - groeibende schulden	- inkomsten uit uitkering om te voorzien in basisbehoeften - gepast uitgeven - eventuele schulden zijn tenminste stabiel of inkomens/ schuld wordt beheerd door derden	- inkomsten uit werk/ (basis) pensioen/ vrijwillige inkomensvoorziening om te voorzien in basisbehoeften - eventuele schulden zijn in eigen beheer - eventuele schulden verminderen	- uitsluitend inkomsten uit werk/ (basis) pensioen/ vrijwillige inkomensvoorziening - aan het eind van de maand is geld over - geen schulden
Werk & Opleiding	- geen werk(-traject)/ opleiding of werk zonder adequate toerusting/verzekering - geen werk-zoekactiviteiten	geen werk(-traject) maar wel werk-zoekactiviteiten of 'papieren' opleiding (ingeschreven maar niet volgend) of dreigend ontslag/ drop-out	werktraject gericht op participatie of werkt niet naar vermogen of volgt opleiding maar loopt achter of vrijwillig baanloos zonder sollicitatieplicht	werktraject gericht op re-integratie of tijdelijk werk of volgt opleiding voor startkwalificatie of vrijgesteld van werk en opleiding	vast werk of volgt opleiding hoger dan startkwalificatie
Tijdsbesteding	- afwezigheid van activiteiten die plezierig/ nuttig zijn of geen structuur in de dag - onregelmatig dag-nacht ritme	- nauwelijks activiteiten die plezierig/ nuttig zijn - nauwelijks structuur in de dag - afwijkend dag-nacht ritme	onvoldoende activiteiten die plezierig/ nuttig zijn maar voldoende structuur in de dag of enige afwijkingen in het dag-nacht ritme	- voldoende activiteiten die plezierig/ nuttig zijn - dag-nacht ritme heeft geen negatieve invloed op het dagelijks functioneren	- alle tijd is plezierig/ nuttig besteed - gezond dag-nacht ritme
Huisvesting	dakloos of in nachtopvang	voor wonen ongeschikte huisvesting of huur of hypotheek is niet betaalbaar of dreigende huissuitzetting	veilige, stabiele huisvesting maar slechts marginaal toereikend of in onderhuur of niet-autonome huisvesting	- veilige, stabiele en toereikende huisvesting (huur)contract met bepalingen of gedeeltelijk autonome huisvesting of ingeschreven als inwonend	- veilige, stabiele en toereikende huisvesting - regulier (huur)contract - autonome huisvesting
Huiselijke relaties	sprake van geweld in huiselijke kring/ kindermishandeling/ verwaarlozing	aanhoudende relationele problemen met leden van het huishouden of dreigend geweld in huiselijke kring/ kindermishandeling/ verwaarlozing	- erkent relationele problemen met leden van het huishouden - probeert negatief relationeel gedrag te veranderen	relationele problemen met leden van het huishouden zijn niet (meer) aanwezig of woont alleen	- steunt en wordt gesteund binnen het huishouden - communicatie met leden van het huishouden is consistent open
Geestelijke gezondheid	- geestelijke noodsituatie - een gevaar voor zichzelf/ anderen	- aanhoudende geestelijke aandoening maar geen gevaar voor zichzelf/ anderen - functioneren is ernstig beperkt door geestelijk gezondheidsprobleem - geen behandeling	- geestelijke aandoening - functioneren is beperkt door geestelijk gezondheidsprobleem - behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw	- minimale tekenen van geestelijke onrust die voorspelbare reactie zijn op stressoren in het leven - functioneren is marginaal beperkt door geestelijke onrust - goede behandeltrouw of geen behandeling nodig	- geestelijk gezond - niet meer dan de dagelijkse besommeringen/ zorgen

DOMEIN	1 Acute problematiek	2 Niet zelfredzaam	3 Beperkt zelfredzaam	4 Voldoende zelfredzaam	5 Volledig zelfredzaam
Lichamelijke gezondheid	• een noodgeval/ kritieke situatie • direct medische aandacht nodig	• (chronische) lichamelijke aandoening die medische behandeling vereist • functioneren is ernstig beperkt door lichamelijke gezondheidsprobleem • geen behandeling	• lichamelijke aandoening • functioneren is beperkt door lichamelijke gezondheidsprobleem • behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw	• minimaal lichamelijk ongemak dat samenhangt met dagelijkse activiteiten • functioneren is marginaal beperkt door lichamelijk ongemak • goede behandeltrouw of geen behandeling nodig	• lichamelijk gezond • gezonde leefstijl (gezonde voeding en voldoende bewegen)
Middelengebruik	• ernstige stoornis in het gebruik van middelen • gebruik veroorzaakt lichamelijke/geestelijke problemen die directe behandeling vereisen zoals overdosis/ drugspsychoses/ hartproblemen/ ademhalingsproblemen	• stoornis in het gebruik van middelen (verslaving) • gebruik veroorzaakt/ verergert lichamelijke/geestelijke problemen • geen behandeling	• gebruik van middelen • aan middelengebruik gerelateerde problemen thuis/ op school/ op het werk maar geen lichamelijke/geestelijke problemen • behandeltrouw is minimaal of beperking bestaat ondanks goede behandeltrouw	• gebruik van middelen of geen middelengebruik ondanks hunkering of behandeling met potentieel verslavende middelen zonder bijgebruik • geen aan middelengebruik gerelateerde problemen	• geen middelengebruik anders dan alcohol • eventueel alcoholgebruik binnen de normen voor verantwoord gebruik • geen hunkering naar gebruik van middelen
Basale ADL	• een gebied van de basale ADL wordt niet uitgevoerd • verhongering of uitdroging of bevulling/vervulling	• meerdere gebieden van de basale ADL worden beperkt uitgevoerd	• alle gebieden van de basale ADL worden uitgevoerd maar een enkel gebied van de basale ADL wordt beperkt uitgevoerd	• geen beperkingen in de uitvoering van de basale ADL • gebruikt hulp(middel) zoals wandelstok/ rollator/ incontinentiemateriaal/ hulp bij voeden	• geen beperkingen in de uitvoering van de basale ADL • geen gebruik van hulp(middelen)
Instrumentele ADL	• meerdere gebieden van de instrumentele ADL wordt niet uitgevoerd • woningvervuiling of onder-/over-medicatie of geen administratie of voedselvergiftiging	• een enkel gebied van de instrumentele ADL wordt niet uitgevoerd of uitvoering op meerdere gebieden is beperkt	• alle gebieden van de instrumentele ADL worden uitgevoerd • uitvoering van een enkel gebied van de instrumentele ADL is beperkt	• geen beperkingen in de uitvoering van de instrumentele ADL • gebruikt hulp(middel) zoals begeleiding bij reizen met openbaar vervoer/ regelen bankzaken/ klein onderhoud huis/ grote schoonmaak	• geen beperkingen in de uitvoering van de instrumentele ADL • geen gebruik van hulp(middelen)
Sociaal netwerk	• ernstig sociaal isolement • geen contact met familie • geen steunende contacten of alleen belemmerende contacten	• weinig contact met familie • nauwelijks steunende contacten • veel belemmerende contacten	• enig contact met familie • enkele steunende contacten • weinig belemmerende contacten	• voldoende contact met familie • voldoende steunende contacten • nauwelijks belemmerende contacten	• gezond sociaal netwerk • veel steunende contacten • geen belemmerende contacten
Maatschappelijke participatie	• niet van toepassing door crisissituatie of in 'overlevingsmodus' of veroorzaakt ernstige overlast	• maatschappelijk geïsoleerd of veroorzaakt overlast	• nauwelijks participeren in maatschappij (bijwonen) of uitsluitend zorgtaken	• enige maatschappelijke participatie (meedoen) maar er zijn hindernissen zoals vervoer/ zorgtaken/ kinderopvang	• actief participeren in de maatschappij (bijdragen)
Justitie	• zeer regelmatig (maandelijks) contact met politie of openstaande zaken bij justitie	• regelmatig (meerdere keren per jaar) contact met politie of lopende zaken bij justitie	• incidenteel (eens per jaar) contact met politie of voorwaardelijke invrijheidstelling	• zelden (minder dan eens per jaar) contact met politie of strafblad	• geen contact met politie • geen strafblad

© GGD Amsterdam. Lauriks, Buster, De Wit, Van de Weerd, Van den Boom, Segeren, Klaufus, Kamann, Fassaert & Tigchelaar. 2016. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteurs. De gebruiker mag deze uitgave niet voor willekeurige commerciële doeleinden gebruiken, aanpassen, of overbrengen. Contact: zrm@ggd.amsterdam.nl

Bijlage 3: 10 punten pgb-vaardigheid

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

10 punten pgb-vaardigheid

Overweegt u om uw zorg en ondersteuning in te kopen met een pgb? Bij het werken met een pgb komt het nodige kijken. Check wat u als budgethouder, of uw vertegenwoordiger of gewaarborgde hulp, ten minste moet weten en kunnen om met een pgb om te gaan. Onderstaande punten kunnen u helpen om na te gaan of het zelf organiseren van zorg met een budget bij u past.

1

U overziet uw eigen situatie, dan wel die van de zorgvrager, en u heeft een duidelijk beeld van de zorgvraag.

2

U bent op de hoogte van de regels en verplichtingen die horen bij het pgb, of u weet die zelf bij de desbetreffende instanties (online) te vinden.

3

U bent in staat om een overzichtelijke pgb-administratie bij te houden, waardoor u inzicht heeft in de bestedingen van het pgb.

4

U bent voldoende vaardig om te communiceren met de gemeente, zorgverzekeraar of het zorgkantoor, de SVB en zorgverleners.

5

U bent in staat om zelfstandig te handelen en onafhankelijk voor een zorgverlener te kiezen.

6

U bent in staat om afspraken te maken en vast te leggen, en om dit te verantwoorden aan verstrekkers van het pgb.

7

U kunt beoordelen en beargumenteren of de geleverde zorg passend en kwalitatief goed is.

8

U kunt de inzet van zorgverleners coördineren, waardoor de zorg door kan gaan, ook bij verlof en ziekte.

9

U bent in staat om als werk- of opdrachtgever de zorgverleners aan te sturen en aan te spreken op hun functioneren.

10

U heeft voldoende juridische kennis over het werk- of opdrachtgeverschap, of weet deze kennis te vinden.

Meer informatie vindt u in de Handreiking voor toetsing op (minimale) pgb-vaardigheid, op Rijksoverheid.nl.

Bijlage 4. Beschrijving productcodes begeleiding

B1. Individuele begeleiding (productcode B1 / 02B01)

Begeleiding is bedoeld voor mensen met somatische, psychogeriatrische of psychiatrische problematiek, of een verstandelijke, lichamelijke of zintuiglijke handicap, die matige of zware beperkingen hebben op het terrein van sociale redzaamheid, bewegen/verplaatsen, psychisch functioneren, geheugen en oriëntatie en/of probleemgedrag.

Het accent ligt op het eigen maken van vaardigheden of nieuw gedrag door langdurig oefenen en trainen zodat deze vaardigheden of nieuw gedrag eigen gemaakt worden bij de .

De productspecificaties individuele begeleiding zijn opgebouwd uit drie producten (1,2,3) waarbij het vereiste ondersteuningsniveau (de mate van deskundigheid, specialisatie en complexiteit) van categorie 1 tot categorie 3 toeneemt.

Binnen iedere productspecificatie wordt vervolgens door de Wmo klantmanager de intensiteit bepaald (de vereiste omvang van de ondersteuning).

B2 Individuele begeleiding 2 (productcode B2 / 02B02)

Begeleiding bedoelt voor iedere die een matige beperking op het gebied van de zelfredzaamheid, zelfregie of maatschappelijke participatie ervaart/heeft. Er is weinig of onvoldoende compensatie vanuit de omgeving. Ondersteuning is nodig op meerdere levensgebieden. Begeleider biedt sturing op de levensgebieden waar mogelijk, maar kan de regie op enkele levensgebieden ook overnemen.

Ondersteuning is deels planbaar.

B3 Individuele begeleiding 3 (productcode B3 / 02B03)

Voor iedere die ernstige beperkingen op het gebied van de zelfredzaamheid, zelfregie of participatie ervaart/heeft. Er is sprake van:

- Gedragsproblematiek, en/of
- Zorgmijdend gedrag, en/of
- Verwaarlozing, en/of
- Cognitieve problematiek, en/of
- Meervoudige coördinatie en afstemming met zowel formeel als informele ondersteunende partijen (complexiteit zorgvraag is groot, opgestelde plan werkt onvoldoende en/of samenwerking stagneert), en/of
- Zorgen om/voor de veiligheid van de (en zijn/haar omgeving en/of begeleider)

De ondersteuning richt zich voornamelijk op het verkrijgen en behouden van een stabiele situatie. heeft een complexe hulpvraag op meerdere levensdomeinen en ontvangt hierbij niet of weinig ondersteuning vanuit het netwerk. De begeleiding neemt regie over op de levensdomeinen waar dit noodzakelijk is. Er is specialistische inzet noodzakelijk. De ondersteuning is vaak onplanbaar. Dit betekent dat ondersteuning vaak snel ingezet moet worden door gebeurtenissen in het leven van de .

G1 Groepsbegeleiding (productcode G1 / 02G01)

Bij het inzetten van groepsbegeleiding dient er gewerkt te worden aan dezelfde doelen zoals door opdrachtgever vastgesteld bij de indicatie voor begeleiding van de betreffende . Het is mogelijk dat een zowel groepsbegeleiding krijgt als individuele begeleiding. De aanbieder overlegt samen met de of groepsbegeleiding effectief is. Groepsbegeleiding valt binnen de totaal geïndiceerde tijd voor begeleiding (individueel en groep) van een .

Dagbesteding

Dagbesteding is een vorm begeleiding die wordt ingezet als maatwerkvoorziening in groepsverband. Er is behoefte aan een zinvolle dagbesteding. Deze kan ontstaan vanuit een beperkte dagstructuur, maar ook vanuit overbelasting van de mantelzorgers/ het sociaal netwerk. De focus is gericht op het bevorderen,

behouden of compenseren van de zelfredzaamheid en maatschappelijke deelname/participatie. Er wordt voorzien in een zinvolle dagbesteding die niet is gericht op uitstroom naar (betaald of vrijwilligers-) werk. Men biedt structuur en passende activiteiten voor de dag. Het bieden van enige persoonlijke ondersteuning en/of begeleiding bij verzorgingstaken (bijv. ondersteuning bij de toiletgang) behoort tot deze ondersteuning. Passende dagbesteding wordt zo dicht mogelijk bij de georganiseerd. Bij dagbesteding wordt gewerkt met dagdelen van drie uur waarbij de daadwerkelijk op locatie aanwezig is. Er wordt gestreefd naar passende dagbesteding op maximaal 10 km reisafstand vanaf het huisadres van de . Zie verdere informatie bij het product vervoer.

Dagbesteding is opgebouwd uit twee producten (1 en 2) en kan worden uitgebreid met het aanvullend product vervoer.

- Binnen iedere productspecificatie wordt vervolgens door de Wmo klantmanager/ klantmanager de intensiteit bepaald in dagdelen (de vereiste omvang van de ondersteuning).
- Indien een twee dagdelen op één dag komt, brengt de zelf de lunch mee, of aanbieder biedt de mogelijkheid om tegen een redelijke vergoeding voor de een lunch te verzorgen. Een combinatie is ook mogelijk door bijvoorbeeld naast de zelf meegebrachte lunch soep aan te bieden of een andere versnapering tegen een geringe vergoeding ten laste van de .

D1 Dagbesteding 1 (productcode D1 / 07D01)

Deze vorm van dagbesteding is bedoeld voor volwassenen die door de aard van hun beperking, ondersteunings - of zorgbehoefte niet kunnen deelnemen aan (betaald of vrijwilligers-) werk, geen perspectief hebben op gewoon of begeleid werk én geen gebruik kunnen maken van dagactiviteiten die toegankelijk zijn voor iedereen in het voorliggend veld.

De ervaart/heeft beperkingen, soms op meerdere leefgebieden, ten gevolge van psychiatrische/psychische/psychogeriatrische problematiek, en/of (licht)verstandelijke beperking, ouderdom, NAH, gedragsproblematiek. Er is sprake van:

- Een beperkte dagstructuur en/of
- Overbelasting van de mantelzorger(s)/ het sociaal netwerk

D2 Dagbesteding 2 (productcode D2 / 07D02)

Deze vorm van dagbesteding is bedoeld voor volwassenen die onder de kenmerken van Dagbesteding 1 vallen, maar daarnaast meer specialistische ondersteuning behoeven. Meer gericht op de geestelijke gezondheidszorg en complexere casuïstiek op één of meerdere leefgebieden.

V1 Vervoer dagbesteding (productcodes: V1 / 08V01 t/m 08V14)

Het is vraag of we dit hier verder uit moeten werken